

M.A. (SANSKRIT) Semester - 3 (CBCS) Examination**OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2019)****(Alankarshastra):Kavyamimasa (Adhyay - 1To3)Kavyalankar (Parichhed - 1 To 3)
(Elective-1 (New))****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેના માંથી કોઈપણ બે નું ભાષાંતર કરી આવશ્યક વિવરણ આપો. (૧૪)
- Que-1 Translate any two of the following and give the necessary explanation. (14)
- (૧) તસ્યા અયં પ્રકરણાધિકરણસમુદ્દેશઃ શાસ્ત્રસંગ્રહઃ, શાસ્ત્રનિર્દેશઃ, કાવ્યપુરુષોત્પત્તિઃ, શિષ્યપ્રતિભે, વ્યુત્પત્તિવિપાકાઃ, પદવાક્યવિવેકઃ, વાક્યવિધયઃ, કાકુપ્રકારાઃ, પાઠપ્રતિષ્ઠા, કાવ્યાર્થયોનયઃ, અર્થાનુશાસનં, કવિચર્યા, રાજચર્યા, શબ્દાર્થહરણોપાયાઃ, કવિવિશેષઃ, કવિસમયઃ, દેશકાલવિભાગઃ, ભુવનકોશ ઇતિ કવિરહસ્યં પ્રથમધિકરણમિત્યાદિ ।
- (૨) તત્ર ત્રયી વ્યાખ્યાતા । દ્વિધા ચાન્વીક્ષિકી પૂર્વોત્તરપક્ષાભ્યામ્ । અર્હદ્દદન્તદર્શનિ લોકાયતં ચ પૂર્વઃ પક્ષઃ । સાઙ્ઘ્યં ન્યાયવૈશેષિકૌ ચોત્તરઃ । ત ઇમે ષટ્ તર્કાઃ । તત્ર ચ તિસ્રઃ કથા ભવન્તિ વાદો, જલ્પો, વિતણ્ડા ચ । મધ્યસ્થયોસ્તત્વાવબોધાય વસ્તુતત્ત્વપરામર્શો વાદઃ । વિજિગીષોઃ સ્વપક્ષસિદ્ધયે છલજાતિનિગ્રહાદિપરિગ્રહોજલ્પઃ । સ્વપક્ષસ્યાપરિગ્રહીત્રી પરપક્ષસ્ય દૂષયિત્રી વિતણ્ડા ।
- (૩) શબ્દાર્થો તે શરીરં, સંસ્કૃતં મુખં, પ્રાકૃતં બાહુઃ, જઘનમપભ્રન્શઃ, પૈશાચં પાદૌ, ઉરો મિશ્રમ્ । સમઃ પ્રસન્નો મધુર ઉદાર ઓજસ્વી ચાસિ । ઉક્તિચળં ચ તે વચઃ, રસ આત્મા રોમાણિ છન્દાન્સિ, પ્રશ્નોત્તરપ્રવહ્નિકાદિકં ચ વાક્યકેલિઃ, અનુપ્રાસોપમાદયશ્ચ ત્વામલઙ્કુર્વન્તિ ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચેના માંથી કોઈપણ બે નું ભાષાંતર કરી આવશ્યક વિવરણ આપો. (૧૪)
- Que-2 Translate any two of the following and give the necessary explanation. (14)
- (૧) વિનયેન વિના કા શ્રીઃ કા નિશા શશિના વિના ।
રહિતા સત્કવિત્ત્વેન કીદૃશી વાગ્વિદગ્ધતા ॥
- (૨) સૈષા સર્વેવ વક્રોક્તિરનયાર્થો વિભાવ્યતે ।
યત્નોઽસ્યાં કવિના કાર્યઃ કોઽલઙ્કારોઽનયા વિના ॥
- (૩) કિમયં શશી ન સ દિવા વિરાજતે
કુસુમાયુધો ન ધનુરસ્ય કૌસુમમ્ ।
- (૪) ઇતિ વિસ્મયાદ્વિમૃશતોઽપિ મે મતિઃ
ત્વયિ વીક્ષિતે ન લભતેઽર્થનિશ્ચયમ્ ॥
- પ્રશ્ન-૩ કાવ્યમીમાંસા અનુસાર 'કાવ્યપુરુષોત્પત્તિઃ' ની ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-3 Discuss 'કાવ્યપુરુષોત્પત્તિઃ' according to 'કાવ્યમીમાન્સા' (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ આચાર્ય ભામહનાં કાવ્યાલંકાર અનુસાર કાવ્યના પ્રભેદો નિરૂપો. (૧૪)
- Que-3 Describe the differences in poetry according to 'આચાર્યભામહસ્ય કાવ્યાલંકારઃ' (14)
- પ્રશ્ન-૪ ધ્વનિ સંપ્રદાય પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-4 Write a detailed note on 'ધ્વનિસંપ્રદાયઃ' (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ ઔચિત્ય સંપ્રદાય પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-4 Write a detailed note on 'ઔચિત્યસંપ્રદાયઃ' (14)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો (૧૪)
- Que-5 Write short notes on any two of the following topics. (14)
- (૧) શાસ્ત્રસંગ્રહઃ । (૩) ભામહાનુસારેણ કાવ્યગુણઃ ।
- (૨) રીતિવિભાવના । (૪) ભામહાનુસારેણ કાવ્યલક્ષણઃ ।